

DEPARTEMENT
LANDBOUW & VISSERIJ

TOELICHTING BIJ HET AUTONOME BEHEER VAN EEN LANDBOUWBEDRIJF

**Voorwaarden voor landbouwers die
geïdentificeerd zijn bij het Departement
Landbouw en Visserij publicatiedatum /
01.01.2018**

Colofon

Verantwoordelijke uitgever: het Departement Landbouw en Visserij

Voor inlichtingen van algemene aard of voor het verkrijgen van een exemplaar kunt u steeds terecht bij:

Departement Landbouw en Visserij (Dept.LV)
Koning Albert-II laan 35, bus 40
1030 Brussel

Samenstelling
Departement Landbouw en Visserij

Verantwoordelijke uitgever
Patricia De Clercq, Secretaris-generaal

Depotnummer
D/2018/3241/003

Lay-out
Departement Landbouw en Visserij

Druk
Vlaamse overheid

Voor bijkomende exemplaren:
www.vlaanderen.be/publicaties

INHOUD

1	ALGEMEEN.....	4
1.1	Wat is autonoom beheer?	4
1.2	Wie moet de voorwaarden voor autonoom beheer naleven?	4
1.3	Waarom is autonoom beheer van belang?	6
1.4	Nieuwe of heractiverende landbouwers	6
2	VOORWAARDEN VOOR HET AUTONOME BEHEER.....	6
2.1	Algemeen	6
2.1.1	Aantal landbouwnummers	6
2.1.2	Extra aandacht voor echtgenoten/partners-landbouwers	7
2.1.3	Overeenstemming met de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO)	8
2.1.4	Apart bankrekeningnummer	8
2.1.5	Oprichtingsdoel van een rechtspersoon	8
2.1.6	Aparte boekhouding	9
2.1.7	Productiemiddelen	9
2.2	Dierlijke sector	10
2.2.1	Identificatie veestapel	10
2.2.2	Lokalisatie veestapel	10
2.2.3	Huisvesting veestapel	11
2.2.4	Veevoerders	11
2.2.5	Integratieovereenkomsten	11
2.3	Akkerbouw	11
2.3.1	Productiemiddelen voor de veldwerkzaamheden	11
2.3.2	Lokalisatie van de landbouwmachines	12
3	BEDRIJFSIMPACT BIJ NIET-AUTONOME UITBATING.....	12
3.1	Controle autonoom beheer	12
3.2	Gevolgen van niet-autonome uitbating	12
3.2.1	Samenvoeging bedrijven	12
3.2.2	Identificatie	13
3.2.3	Basisbetaling en andere steunaanvragen	13
3.2.4	Gevolgen voor de nutriëntemissierechten	13
3.2.5	Bezwaar	13
4	CONTACTGEGEVENS.....	13
4.1	Dienst Klanten en Data	13
4.2	Buitendiensten	14
5	BIJLAGE.....	15

1 ALGEMEEN

1.1 WAT IS AUTONOOM BEHEER?

Autonomo beher is het beher van een bedrijf op die wijze dat elke verwarring op vlak van beher, uitvoering van landbouwactiviteiten, beher van productiemiddelen of het gebruik van deze productiemiddelen, tussen twee of meer landbouwers uitgesloten is.

Een bedrijf wordt op autonome en zelfstandige manier uitgebaat wanneer het bedrijf zich van elk ander bedrijf onderscheidt, zowel in de dagelijkse bedrijfsvoering als op administratief vlak. Autonomo beher houdt in dat men daadwerkelijk over de nodige productiemiddelen beschikt of het beher van de productiemiddelen in eigen handen heeft. Dit exclusieve gebruik van de productiemiddelen en het beher ervan, moet de landbouwer kunnen aantonen via de nodige documenten.

De concrete voorwaarden waaraan een landbouwer moet voldoen, staan uitgelegd onder punt 2 "Voorwaarden voor het autonome beher".

1.2 WIE MOET DE VOORWAARDEN VOOR AUTONOOM BEHEER NALEVEN?

Autonomo beher is van toepassing op alle landbouwers die bij het Departement Landbouw en Visserij zijn geïdentificeerd.

De term 'landbouwer' ligt juridisch vast en wordt omschreven als eenieder die een landbouwactiviteit uitoefent. Ook de term landbouwactiviteit ligt juridisch vast en wordt omschreven in artikel 4, lid 1, c van Verordening 1307/2013¹.

i) landbouwproducten produceren, fokken of telen, inclusief het oogsten, het melken, het fokken van dieren, en het houden van dieren voor landbouwdoeleinden,

ii) een landbouwareaal in een staat houden die begrazing of teelt mogelijk maakt zonder dat daarvoor voorbereidende activiteiten nodig zijn die verder gaan dan activiteiten op basis van de gebruikelijke

¹ VERORDENING (EU)Nr.1307/2013 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 17 december 2013 tot vaststelling van voorschriften voor rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van de steunregelingen van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) nr.637/2008 van de Raad en Verordening (EG) nr.73/2009 van de Raad DECREET van 22 december 2006 houdende inrichting van een gemeenschappelijke identificatie van landbouwers, exploitaties en landbouwgrond in het kader van het meststoffenbeleid en van het landbouwbeleid.

1.3 WAAROM IS AUTONOMO BEHEER VAN BELANG?

Aanvankelijk was de vastlegging van voorschriften aangaande het autonome beheer noodzakelijk vanwege de productieplafonds, die voorzien waren in de reglementering op de melkquota. Wanneer de Europese Unie later steun ging toekennen aan verschillende sectoren, bleek het noodzakelijk strikte voorschriften in verband met het autonome beheer op te leggen om misbruik te voorkomen.

Omwille van het veranderde beleid doorheen de jaren kadert het misbruik niet alleen meer in het omzeilen van productieplafonds maar ook het omzeilen van boetes (vb. randvoorwaarden) of het onterecht verkrijgen van extra steun....De invoering van de eenmalige perceelsregistratie bij het Departement Landbouw en Visserij en de Vlaamse Landmaatschappij resulteerde in een stijging van het aantal landbouwers. Zoals omschreven in het decreet van 22 december 2006, moet elke landbouwer ongeacht of hij steun aanvraagt of niet, voldoen aan de voorwaarden voor het autonome beheer.

1.4 NIEUWE OF HERACTIVERENDE LANDBOUWERS

Nieuwe landbouwers die zich wensen te registreren als landbouwer bij het Departement Landbouw en Visserij of landbouwers die zich wensen te heractiveren, kunnen een **controle ter plaatse** krijgen vooraleer het landbouwnummer wordt toegekend of vooraleer zij worden geheractiveerd. Als bij deze controle ter plaatse wordt vastgesteld dat er geen sprake kan zijn van autonome uitbating, dan wordt de registratie of heractivatie geweigerd.

Een nieuwe aanvraag tot registratie of heractivatie zal pas goedgekeurd worden als de betrokken landbouwer de nodige maatregelen heeft genomen om een autonoom beheer te verzekeren.

Bovendien moet elke landbouwer bij zijn aanvraag tot registratie **de 'verklaring van het autonome beheer'** ondertekenen. Ondertekening van deze verklaring houdt in dat de landbouwer op de hoogte is van de verplichting tot autonome uitbating van zijn bedrijf. Landbouwers die deze verklaring niet ondertekend hebben omdat dit nog niet opgenomen was ten tijde van hun registratie of heractivatie, moeten eveneens voldoen aan alle voorwaarden voor het autonome beheer.

2 VOORWAARDEN VOOR HET AUTONOME BEHEER

Hieronder worden de verschillende voorschriften betreffende het autonome beheer op een rijtje gezet: de algemene voorwaarden, de voorwaarden voor de dierlijke sector en de voorwaarden voor de akkerbouwsector. Een overzicht van alle voorwaarden is te vinden in de bijlage achteraan deze toelichtingsnota.

2.1 ALGEMEEN

2.1.1 **Aantal landbouwnummers**

De meeste landbouwers baten hun landbouwbedrijf uit als natuurlijk persoon en hebben geen rechtspersoonlijkheid. Daarnaast bestaan er landbouwbedrijven die uitgebaat worden door vennootschappen met of zonder rechtspersoonlijkheid. In tabel 1 worden de meest voorkomende **hoedanigheden** opgesomd waaronder een landbouwer zijn bedrijf kan uitbaten.

//
//

Landbouwers zonder rechtspersoonlijkheid	Landbouwers met rechtspersoonlijkheid
Eenmanszaak (=natuurlijke persoon)	Landbouwvennootschap (LV)
Vennootschap of vereniging zonder rechtspersoonlijkheid (= groepering van natuurlijke personen of feitelijke vereniging)	Vennootschap onder firma (VOF)
Maatschap	Naamloze vennootschap (NV)
Tijdelijke handelsvennootschap	Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (BVBA)
Stille handelsvennootschap	Coöperatieve vennootschap (CV)

Tabel 1: Overzicht van de verschillende hoedanigheden waaronder een landbouwer zijn bedrijf kan uitbaten.

Een landbouwer kan niet tegelijkertijd als een natuurlijk persoon én als een natuurlijk persoon, die lid is van een groepering, een landbouwbedrijf uitbaten.

Een landbouwer kan niet tegelijkertijd als een rechtspersoon én als een rechtspersoon, die lid is van een groepering, een landbouwbedrijf uitbaten.

Voorbeelden:

- ▶ Desmet Karel heeft als natuurlijk persoon een landbouwnummer en “Desmet Karel en Hofkens Maria VVZRL” heeft een landbouwnummer als groepering van natuurlijke personen.
=> Beide nummers kunnen **niet** naast elkaar bestaan.
- ▶ Desmet Karel heeft als natuurlijk persoon een landbouwnummer en Desmet BVBA (met Desmet Karel als zaakvoerder) heeft een landbouwnummer als rechtspersoon.
=> Beide nummers kunnen **wel** naast elkaar bestaan.

Bovendien kan een landbouwer bij het Departement slechts **éénmaal** geregistreerd staan als **landbouwer in hoofdberoep**, in welke hoedanigheid dan ook.

2.1.2 Extra aandacht voor echtgenoten/partners-landbouwers

Het kan voorvallen dat echtgenoten/partners bij het Departement als afzonderlijke landbouwers gekend zijn in de hoedanigheid van natuurlijke personen. Deze bedrijfssituatie vraagt een grotere alertheid van beide echtgenoten/partners om ervoor te zorgen dat de voorwaarden voor het autonome beheer gerespecteerd worden. In deze context willen we het belang van het huwelijksvermogenstelsel van de echtgenoten/partners aanhalen.

Echtgenoten/partners die een **huwelijkscontract** hebben opgemaakt met **volledige scheiding van goederen en schulden**, kennen slechts twee vermogens: het eigen vermogen van de ene echtgenoot/partner en het eigen vermogen van de andere echtgenoot/partner. In dit geval is het perfect mogelijk dat beide echtgenoten/partners als natuurlijke personen op autonome wijze elk een bedrijf uitbaten. Zij kunnen immers productiemiddelen aan elkaar verhuren.

Echtgenoten/partners die gehuwd zijn onder het stelsel van **gemeenschap van goederen** (het wettelijke stelsel) of met een contract van **algehele gemeenschap van goederen**, kunnen afzonderlijk op autonome wijze een bedrijf beheren op voorwaarde dat:

////////////////////////////////////
//

- ▶ Geen van beide echtgenoten/partners arbeid verricht ten voordele van het bedrijf van de andere echtgenoot/partner;
- ▶ De uitoefening van de afzonderlijke bedrijfsactiviteiten door de echtgenoten/partners geen aanleiding geeft tot een overeenkomst voor verkoop of huur van goederen onder elkaar;
- ▶ Alle productiemiddelen van ieder bedrijf, die eventueel onder de gemeenschap vallen, uitsluitend door de landbouwer van het betrokken bedrijf gebruikt worden.

In de meeste gevallen zal het moeilijk zijn om autonoom beheer waar te maken op bedrijven van echtgenoten/partners die gehuwd zijn onder het wettelijke stelsel of met een contract van algehele gemeenschap van goederen. Vaak wordt hier dan ook gekozen om het bedrijf samen uit te baten of om één van de echtgenoten/partners onder te brengen in een vennootschap met rechtspersoonlijkheid.

2.1.3 Overeenstemming met de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO)

De meeste exploitanten beschikken over een ondernemingsnummer. Het ondernemingsnummer is het BTW nummer met het cijfer 0 ervoor en bestaat dus uit 10 cijfers. Dit nummer is de unieke ondernemingsleutel van de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO).

De **identificatiegegevens** waaronder de exploitant gekend is bij het **Departement Landbouw en Visserij**, moeten overeenstemmen met de identificatiegegevens bij de **KBO**. Als de identificatiegegevens inhoudelijk van elkaar verschillen, kunnen zich twee situaties voordoen:

- ▶ ofwel is het ondernemingsnummer verkeerd en wordt een nieuw ondernemingsnummer aangevraagd dat inhoudelijk overeenstemt met de identificatie bij het Departement Landbouw en Visserij;
- ▶ ofwel moet bij het Departement Landbouw en Visserij een overname geregistreerd worden overeenkomstig de identificatie zoals deze gekend is bij de KBO.

Het laten identificeren van de partner of van de **partner als medeondertekenaar**, staat los van de overeenstemming van de identificatiegegevens tussen het Departement Landbouw en Visserij en de KBO. Als de landbouwer hiervoor kiest dan heeft dit als gevolg dat bij elke transactie van premierechten steeds de handtekening van de geïdentificeerde partner bijkomend vereist is. Voor steunaanvragen en overdracht van nutriëntenemissierechten, is de handtekening van de medeondertekenaar niet nodig.

De **activiteiten** die vermeld zijn bij het ondernemingsnummer van de landbouwer in de KBO moeten overeenstemmen met de werkelijke bedrijfsvoering (een **landbouwactiviteit**).

2.1.4 Apart bankrekeningnummer

Elke landbouwer die bij het Departement Landbouw en Visserij geïdentificeerd is, moet over een eigen rekeningnummer beschikken. Dit betekent dat het bankrekeningnummer op naam van de betrokken landbouwer moet staan en dat geen enkele andere actieve exploitant dit rekeningnummer kan opgeven.

2.1.5 Oprichtingsdoel van een rechtspersoon

Bij rechtspersonen moeten de **statuten** de exploitatie van een landbouw- of tuinbouwbedrijf als doel vermelden.

////////////////////////////////////

2.1.6 Aparte boekhouding

Alle **financiële transacties** moeten op naam staan van de landbouwer, zoals hij geregistreerd is bij het Departement Landbouw en Visserij. Alle facturen die worden opgemaakt – zowel bij aankoop als verkoop – moeten op naam staan van de landbouwer, zoals hij gekend is bij het Departement Landbouw en Visserij. Bovendien moet elke betaling of storting traceerbaar zijn via betalingsbewijzen, rekeninguittreksels of de boekhouding.

Een landbouwer moet aan de hand van zijn **belastingaangifte** en zijn aanslagbiljet kunnen aantonen dat hij op autonome wijze zijn bedrijf uitbaat. Dit geldt ook voor echtgenoten of wettelijk samenwonende partners die samen hun belastingaangifte moeten doen. De belastingaangifte is ook van belang om aan te tonen dat de landbouwer landbouwer in hoofdberoep is. De belastingaangifte moet vanzelfsprekend overeenstemmen met de **werkelijke bedrijfsvoering**.

2.1.7 Productiemiddelen

2.1.7.1 Exclusief gebruik en beheer van productiemiddelen

De landbouwer moet voor alle productiemiddelen die hij gebruikt bij het dagdagelijks beheer van zijn landbouwbedrijf, kunnen aantonen dat hij deze in **exclusief gebruik en beheer** heeft.

Productiemiddelen in exclusief gebruik
Stallen
Loodsen*
Gebouwen*
Melkinstallaties
Opslagplaatsen*
Voeders*
Mest(stoffen)*
Gewasbeschermingsmiddelen*
Machines*
Dieren
Arbeid*
Gronden

Tabel 2: Productiemiddelen in exclusief gebruik.

* Gedeeld gebruik mogelijk mits bepaalde voorwaarden zijn gerespecteerd (meer informatie hieronder)

Het exclusief in beheer hebben van een productiemiddel sluit echter geen **gedeeld gebruik** uit van dit productiemiddel met andere landbouwers! Gedeeld gebruik van een productiemiddel kan op voorwaarde dat een schriftelijke overeenkomst aangeeft wie het productiemiddel in gebruik heeft, wanneer en tegen welke vergoeding. De productiemiddelen waarvoor gedeeld gebruik kan, zijn aangeduid met een * in tabel 2. Bij echtgenoten/partners-landbouwers (natuurlijke personen) die gehuwd zijn met gemeenschap van goederen of algehele gemeenschap van goederen, is gedeeld gebruik te allen tijde uitgesloten.

Landbouwers die bijvoorbeeld samen een machine aankopen, kunnen zonder probleem op autonome wijze hun bedrijf uitbaten. De landbouwers moeten enkel aan de hand van een gemeenschappelijke gebruiksovereenkomst kunnen aantonen wie de machine wanneer mag gebruiken en tegen welke vergoeding. Voor een melkexploitatie is gedeeld gebruik dan weer te allen tijde uitgesloten.

5 BIJLAGE

Aspect	Voorwaarde	Bewijsstuk
Aantal landbouwnummers	Een landbouwer kan slechts éénmaal als landbouwer in hoofdberoep geregistreerd zijn Een landbouwer kan slechts éénmaal als natuurlijk persoon of als rechtspersoon geregistreerd zijn	Bewijs landbouwer in hoofd- of bijberoep Niet van toepassing
Echtgenoten/partners- landbouwers	Echtgenoten/partners-landbouwers (natuurlijke personen) gehuwd onder het wettelijk stelsel met gemeenschap van goederen of met algehele gemeenschap, mogen geen productiemiddelen aan elkaar verkopen of verhuren	Huwelijksovereenkomst
Kruispuntbank Ondernemingen (KBO)	De identificatie bij het Departement Landbouw en Visserij moet gelijk zijn aan de identificatie bij de Kruispuntbank Ondernemingen De activiteiten, vermeld in de KBO, moeten overeenstemmen met de werkelijke bedrijfsvoering	Niet van toepassing Niet van toepassing
Bankrekeningnummer	Het bankrekeningnummer moet op naam staan van de landbouwer zoals hij geregistreerd is bij het Departement Landbouw en Visserij	Uittreksel bankrekening
Rechtspersonen	De statuten moeten de exploitatie van een landbouw- of tuinbouwbedrijf als doel vermelden	Statuten en oprichtingsakte
Boekhouding	Aparte belastingsaangifte Aparte facturen op naam van de betrokken landbouwer	Belastingsaangifte of aanslagbiljet Facturen
Loonwerk	Loonwerk ¹ is toegestaan mits factuur voorgelegd kan worden ¹	Facturen
Gedeeld gebruik van productiemiddelen	Gedeeld gebruik is toegestaan mits er duidelijke afspraken op papier vastliggen	Schriftelijke overeenkomst tussen de betrokken partijen en bewijs van betaling
Overdracht van productiemiddelen	Overdracht van productiemiddelen is toegestaan mits het voorleggen van een bewijs van overdracht ¹	Bewijs van overdracht en bewijs van betaling

////////////////////////////////////

Aspect	Voorwaarde	Bewijsstuk
Identificatie veestapel	De oormerken, het bedrijfsregister en de dierenpaspoorten van de dieren die zich op het bedrijf bevinden, moeten op naam van de landbouwer staan	Oormerken, bedrijfsregister en dierenpaspoorten
Identificatie sanitair verantwoordelijke	De sanitair verantwoordelijke op het bedrijf is hetzij de landbouwer, hetzij iemand die deel uitmaakt van de landbouwer. Wanneer een beslag betrekking heeft op verschillende landbouwers is het echter voldoende dat de sanitair verantwoordelijke hetzij één van de landbouwers is die het beslag deelt, hetzij iemand is die deel uitmaakt van één van de landbouwers die het beslag deelt.	Sanitel
Gedeelde beslagen	Opmaken afzonderlijke bedrijfsregisters per landbouwer	Aparte bedrijfsregisters
Gedeelde beslagen met runderen	Landbouwers die beiden over runderen beschikken en hetzelfde beslag hebben, moeten de relatie tussen elk rund en hun exploitatienummer permanent en correct doorgeven aan Sanitel	Dierenpaspoorten
Afwijking tussen beslagen	Een afwijking van stallen op afstand tussen beslagen van twee (of meer) landbouwers bij het Departement is niet toegestaan	Niet van toepassing
Huisvesting veestapel	De stallen van een landbouwer moeten duidelijk gescheiden zijn van de stallen van een andere landbouwer	Geen doorgang van dieren, mensen, voeders en ander materiaal tussen de stallen
Lokalisatie veestapel	De stallen die de landbouwer in gebruik heeft, mogen enkel dienen tot huisvesting van de dieren waarvan de oormerken, het bedrijfsregister en de dierenpaspoorten op zijn naam staan	Niet van toepassing
	Dieren van verschillende landbouwers mogen nooit door elkaar lopen in een weide of stal	Niet van toepassing

Tabel 2: Overzicht van alle voorwaarden en bewijsstukken

¹Loonwerk: gedeeld gebruik en overdracht van productiemiddelen is niet toegestaan tussen echtgenoten/partners-landbouwers (natuurlijke personen) die gehuwd zijn met gemeenschap van goederen of algehele gemeenschap van goederen